

Vedlegg 1. Lokalitetsbeskrivelser- Besøksstrategi Ånderdalen nasjonalpark

Innfallsporter, startpunkt og infopunkt Ånderdalen nasjonalpark som fremheves i besøksstrategien

I besøksstrategien for Ånderdalen nasjonalpark har nasjonalparkstyret valgt å ta utgangspunkt i eksisterende stinett og infrastruktur. Nasjonalparkstyret har en klar målsetting om å kanalisere ferdsel på eksisterende stier og legger til rette for ferdsel i randsonen av nasjonalparken.

I denne lokalitetsbeskrivelsen har vi laget fakta ark med beskrivelse av dagens status mhp tilrettelegging og bruk, hvilke verneverdier og kunnskapsgrunnlag det er i området, forvaltningsmessige utfordringer og eventuelt planlagte tiltak for områdene.

Lokalitetsbeskrivelsene kan også brukes av Senja kommune i planarbeid med etablering av innfallsporter eller i arbeidet med etablering av statlig sikra friluftsområder.

Nasjonalparkstyret er i prosess med både Senja kommune og Statskog SF for å få på plass gode avtaler om drift og ikke minst få en rolleavklaring i besøksforvaltningen.

1. Innfallsport Ånderdalen, **2.** Innfallsport Gjeska, **3.** infopunkt/startpunkt Flakstadvåg, **4.** Startpunkt Olaheimen, **5.** Startpunkt Bumannsvatnet/Kaperdalen og **6.** Besøkscenter nasjonalpark. Rød linje er DNT vandreruta Senja på langs som går gjennom nasjonalparken. Blå linjer er tilkomstløyper og etablerte stier i randsonen av nasjonalparken i tilknytning til etablerte innfallsporter.

Lokalitetsnr 1 Innfallsport Ånderdalen

Innfallsport	Ånderdalen (Tranøybotn)
Funksjon:	Innfallsport
Tilleggstype	Startpunkt Utkikkspunkt
Prosjekteier	Senja kommune og Ånderdalen nasjonalparkstyre
Samarbeidspartnere	Midt-Troms friluftsråd, NFU Senja, Statskog SF
Status:	I utvikling og planlagt ferdig høsten 2021.

Lokalisering:

Innfallsporten ligger på innersiden av Senja på vestsiden av Tranøyfjorden. På folkemunne kalles parkeringsplassen til nasjonalparken og der hvor stien starter inn mot nasjonalparken «Hyttekroa». Parkeringsplassen ligger på andre siden av fylkesveien (FV860) i forhold til Hyttekroa/Tranøybotn camping (Norwegian Wild AS). Nasjonalparkstyret har valgt å kalle lokaliteten **Innfallsport Ånderdalen**.

Forvaltningsmål

Besøksforvaltningen til Ånderdalen nasjonalpark skal sikre og ivareta verneverdiene i nasjonalparken. Innenfor denne rammen skal besøksforvaltningen gi gode opplevelser til besøkende, bidra til lokal verdiskaping og forståelse for verneverdiene i Ånderdalen nasjonalpark,

Besøksstrategi

Ånderdalen nasjonalpark skal nå besøksstrategiens mål gjennom:

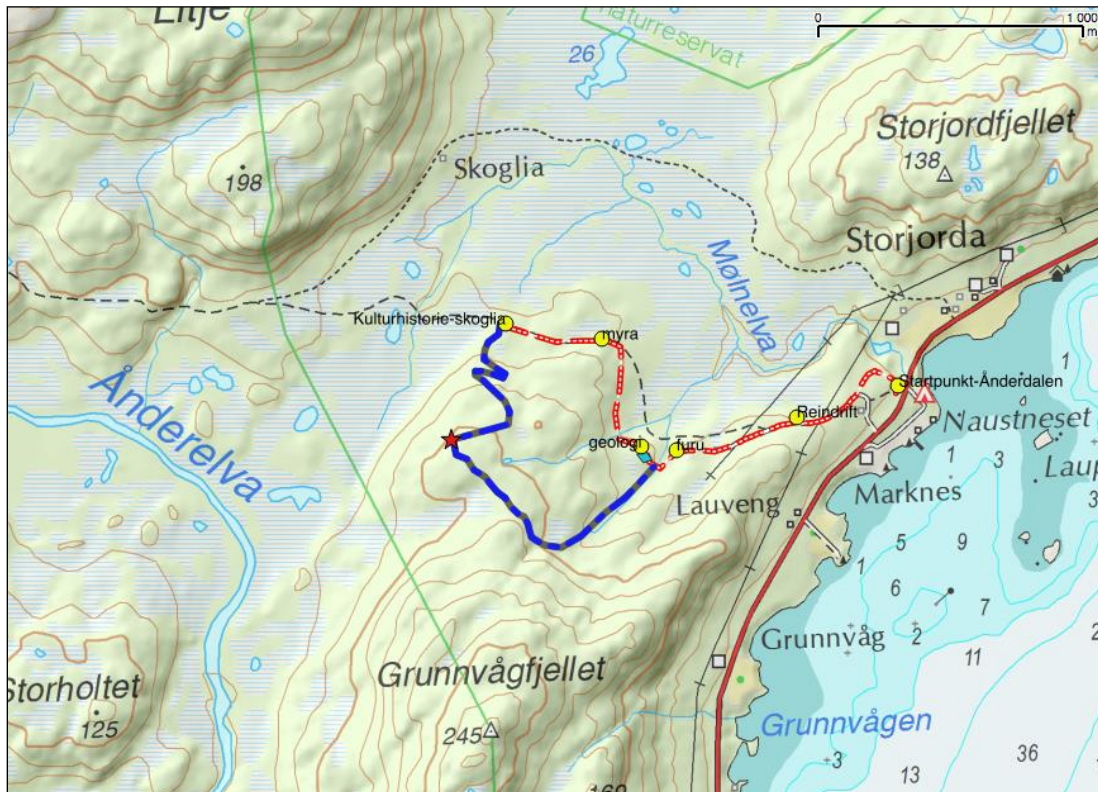
- Kanalisere ferdsel til områder som kan tåle høyt ferdselstrykk.
- Utvikle en høy kvalitet på alle møtepunkt mellom besøkende og nasjonalparken.
- Øke informasjonen og synligheten av Ånderdalen nasjonalpark.

Eksisterende situasjon

Dette er den innfallsporten til nasjonalparken som er mest benyttet av besøkende. Frem til 2018 var det en parkeringsplass med plass til ca. 15 biler. Stien gikk de første 800-900 meterne på en gammel skogsbilvei og fortsatte videre innover mot nasjonalparken på en sti som gikk over klopplagte myrer og grunnlendt furuskog. Det var flere steder på stien betydelig slitasje og det var etablert stivifter på over 50 m i bredde enkelte steder. For å redusere tråkkskader i myrområdene var det lagt ut klopper i enkelte delstrekninger.

Tranøy kommune fikk i 2019 etablert en ny parkeringsplass med friluftstolett, en universelt utformet sti fra parkeringsplassen og ca. 2 km innover mot nasjonalparkgrensen. Etter 1 km er **Besøkspunkt Álddovuopmi** (Visitor point Álddovuopmi) etablert med bålplasser, benker, vedskjul og friluftstolett.

Fra parkeringsplassen er det ca. 2,7 km inn til nasjonalparkgrensen og ca. 6 km til rasteplassen ved Åndervatnet. Ånderdalen nasjonalparkstyret har sammen med Statskog SF etablert en rundløype i tilknytning til innfallsporten. På rundløypen er det etablert et utkikkspunkt, **Utkikkspunkt Ånderdalen**, med en gapahuk og bål plass med benker og vedskjul.

Oversiktskart av parkeringsplassen ved Hyttekroa, universelt utformet sti (rød stiptet linje) og besøkspunktet markert med grønn polygon. Gule punkt er informasjonssplakater/temaplakater langs stien. Blå heltrukket linje er en rundturløype (natursti) med utkikkspunkt Ånderdalen (rød stjerne) på Grunnvåg fjellet.

Besøksstall

Siden 2013 har besøkstallet økt hvert år med ca. 20 %. Ved den nye rundløype ble det i perioden 23.6.21-10.12.21 3500 passeringer. De siste årene har det ikke vært besøksregistrering på stien til Åndervatnet men vi estimerer at rundt 6000-8000 personer har brukt denne stien pr år de siste 2-3 årene. I 2020 var det pga Covid 19 spesielt mange nordmenn, finlendere og tyskere som var på besøk i nasjonalparken.

Slitasje og erosjon

Etter at man fikk etablert den universelt utformede stien og lagt til rette med rundløype på Grunnvåg fjellet har man fått kanalisert ferdselen mer i randsonen på de etablerte stiene. Det er fortsatt mye ferdsel på stien opp til Åndervatnet og der er det økende utfordringer med slitasje på stien. Nasjonalparkstyret overvåker utviklingen og vurderer fortløpende behov for ytterligere klopplegging eller om man skal legge om stien i enkelte partier. Et alternativ som også vil bli vurdert er om man ved rasteplassen ved Første Velte skal informere de besøkende om at det derifra og inn mot Åndervatnet er begrenset med tilrettelegging på stien og at det blir en mer krevende sti å ferdes på. Dette kan gjøres for å nå målsetningen om å kanalisere ferdselen i randsonen av nasjonalparken. Ved de etablerte bål plassene er

det vedskjul med tørr ved. Dette ser vi at brukerne benytter seg av og man har redusert omfanget av at brukerne bryter på tørrfuru i nasjonalparken. Det etableres en del nye bålplasser langs Åndervatnet og dette følges opp av Fjelltjenesten. De fjerner de bålplassene som ikke er tilrettelagt av forvaltningen.

Lokal forankring

Tiltaket er beskrevet i arealplan til Senja kommune. Tiltaket har vært ute på høring og det er gitt dispensasjon til tiltaket. Inkludert i Ånderdalen nasjonalparkstyrets forvaltningsplan og besøksstrategi. Det er etablert en styringsgruppen med representanter fra grunneierlag, lag og foreninger, Senja kommune, Statskog og Troms og Finnmark fylkeskommune.

Planlagte tiltak

Utforming og videre planlegging vil legge til grunn Miljødirektoratets veileder for innfallsporter, merkevaremanualen, samt Ånderdalen nasjonalparkstyret egen besøksstrategi.

Ved stistart på parkeringsplassen planlegger nasjonalparkstyret å sette opp en informasjonstavle med en generell informasjon om nasjonalparken. Statsforvalteren i Troms og Finnmark planlegger også å sette opp in informasjonstavle med informasjon om Vardnesmyra naturreservat som man har innsyn i når man ferdes langs stien. Langs stien vil det også bli satt opp stistarttavler som informerer de besøkende om de ulike stiene og turmålene i området.

Langs stien fra parkeringsplassen ønsker nasjonalparkstyret å settes opp temaplakater med informasjon hvor man kan lære om natur, landskap, reindriften og kulturhistorien i nasjonalparken. Statsforvalteren i Troms og Finnmark ønsker å sette opp en temaplakat om myra langs stien. Dette vil bli universelt utformet slik at personer med funksjonsnedsettelse kan få utbytte av dette Det jobbes også med å utvikle stien som en sansesti for synshemmede, hvor det er ønskelig å ta i bruk en utviklet ap med lyd og bilder/animasjoner. Ved besøkpunktet vil det etableres en gamme som skal fungere som en åpen dagsturhytte og som kan brukes ved forskjellige aktiviteter ved besøkpunktet. Da nasjonalparken er viktig beiteområde for rein og i noen grad brukes som sauebeite vil nasjonalparkstyret ved stistart sette opp opplysningsskilt om beitende rein og husdyr.

Langs rundløypa på Grunnvåg fjellet planlegger nasjonalparkstyret å få etablert en natursti med stolper med uttrekkskort. Temaet blir økosystem og de ulike faktorene som utgjør økosystemet i Ånderdalen og i tillegg fokus på sporløs ferdsel. Dette vil være på et slikt nivå at det er tilpasset elever i grunnskolen men vil også være interessant for alle besøkende av innfallsporten. Det er plan om å sette opp et enkelt friluftstolett i tilknytning til utkikkspunktet i 2021-2022.

Effekt av tiltak

Området er godt tilrettelagt og tåler mye besøk. Vegetasjonen i området består imidlertid av grunnlendt mark og mye fuktige områder med myr og fuktig, og vil kunne være sårbar dersom ferdselen i området ikke styres til stiene. Stiene må merkes godt. Tiltaket ligger i sin helhet utenfor nasjonalparken. Den etablerte rundløypen på Grunnvåg fjellet vil være med å

redusere presset på stien som går inn til Åndervatnet og er dermed et godt skjøtselstiltak ved at den kanalisere ferdsel i stor grad utenfor nasjonalparken.

Med de planlagte tiltakene ønsker nasjonalparkstyret å:

- Formidle natur og kulturverdier i nasjonalparken
- kanalisere ferdsel til turer og attraksjoner utenfor nasjonalparken
- gi besøkende en opplevelse av Ånderdalen nasjonalpark uten nødvendigvis å være innenfor nasjonalparken
- Kanalisere den ferdsel som er innenfor nasjonalparken til områder med stor ferdsel i dag
- skjerme områder med lite ferdsel slik at besøkende som ønsker stillhet og ro har gode turmuligheter
- skjerme områder med verdifulle og sårbare naturtyper
- Skjerme viktige funksjonsområder for viltet og tamrein for økt ferdsel

Kunnskapsgrunnlag

Naturmangfold

Det er gjennomført biologisk kartlegging i området og det er ikke registrert verdier i området som kan ta skade eller forringes av tiltaket.

Mangler data fra sårbarhetsanalysen (Sallir AS) kommer våren 2021.

Kulturminner

Vi har fått tilbakemelding fra kulturminnemyndighetene at det ikke foreligger noen registreringer i området og at de heller ikke ser behov for å gjennomføre nye kartlegginger i dette området.

Reindrift

Lokaliteten ligger i Sør-Senja reinbeite distrikt sitt område. Distriktet bruker området som beiteområde hele året.

Etter innspill fra Reindrifftsforvaltningen har det opprinnelig planlagt besøkpunktet blitt flyttet nærmere parkeringsplassen for å unngå forstyrrelser/konflikt med en nærliggende flyttvei for tamrein.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Det går en sti gjennom lokaliteten, ellers lite påvirkning. Telting og bruk av dødt trevirke utgjør en potensiell trussel.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

De tilrettelagte områdene må overvåkes og driftes i samarbeid med Senja kommune og Statskog SF (Fjelltjenesten). Det er viktig at tilretteleggingen er av god kvalitet og at man inviterer til sporløs ferdsel. Man bør følge opp med informasjon og tiltak dersom søppel og «villhogst» i området blir et problem.

Bevaringsmålet er at det ikke skal etableres nye stier i området og at ferdselen skal gå på de etablerte stiene. Det skal ikke være søppel i området og bryting og hugging av tørrfuruene skal ikke forekomme.

Kilder:

Arnesen, G (red). Birkeland, I., Nilsen, K., Kristiansen, G 2011: Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa. Ecofact rapport 84. 47 s + 6 vedlegg

Lokalitetsnr 2 Innfallsport Gjeska

Innfallsport	Gjeska
Funksjon:	Informasjonspunkt
Tilleggstype	Startpunkt
Prosjekteier	Senja kommune
Samarbeidspartnere	Midt-Troms friluftsråd, Ånderdalen nasjonalparkstyre, Sametinget, Troms og Finnmark fylkeskommune, Midt-Troms museum
Status:	I planprosess Inkludert i Ånderdalen nasjonalparkstyrets forvaltningsplan og besøksstrategi.

Lokalisering

Gjeska ligger i den nordvestre delen av nasjonalparken. Områdene i tilknytning til fylkesvei 232 ligger utenfor nasjonalparken. Selve Gjeskedalen ligger i nasjonalparken.

Planområdet er lokalisert på begge sidene av fylkesvei 232 i Gjeskebotn. Fra fjæra og opp til Gjeskafossen. Lokaliteten ligger skjermet og er solvendt og omgitt av høye fjell. Det er trolig gunstig lokalklima om sommerhalvåret. Gjeskafossen og Gjeskaelva bidrar til et fuktig lokalklima i tilstøtende områder.

Området har god utsikt til nasjonalparken, og det ligger et stort vernet kulturminneområde på nedsiden av fylkesveien.

Forvaltningsmål

Besøksforvaltningen til Ånderdalen nasjonalpark skal sikre og ivareta verneverdiene i nasjonalparken. Innenfor denne rammen skal besøksforvaltningen gi gode opplevelser til besøkende, bidra til lokal verdiskaping og forståelse for verneverdiene i Ånderdalen nasjonalpark.

Besøksstrategi

Ånderdalen nasjonalpark skal nå besøksstrategiens mål gjennom:

- Kanalisere ferdsel til områder som kan tåle høyt ferdselstrykk.
- Utvikle en høy kvalitet på alle møtepunkt mellom besøkende og nasjonalparken.
- Øke informasjonen og synligheten av Ånderdalen nasjonalpark.

Eksisterende situasjon

Gjeska benyttes en god del til friluftsliv spesielt om sommeren og høsten. Det er startpunkt for stien inn til Sør-kapervatnet og videre ned til Åndervatnet og Tranøybotn. Det er også en merket sti opp til Gjeskeheia og Henrikhovvatnet. De siste årene har Gjeskafossen inne i Gjeskedalen blitt mer brukt som turmål, spesielt en del reiselivsbedrifter på Senja tar med seg besøkende inn til fossen. I Gjeskebotn på nedsiden av fylkesveien er det et større kulturminneområde. Området brukes mye til teltning og både bobiler og campingvogner stilles opp i den øvre delen nært veien. Det er satt opp et skilt som informerer om

kulturminner i området og er plassert ut et bord med benker hvor det er laget en bålplass like ved.

Det er ingen godkjente parkeringsplasser i området. Oppstilling av bobiler, campingvogner og parkering for øvrig i tilknyttet til kulturminneområdet er ikke ønsket fra grunneiere og kulturminnemyndighetene.

Planlagte tiltak

Det har vært et ønske fra kulturminnemyndighetene, Senja kommune og nasjonalparkstyret å få utarbeidet en helhetlig plan for hvordan området skal forvaltes. Senja kommune jobber med å sikre deler av området som et statlig sikret friluftslivsområde. Det er gjennomført en forstudie av med etablering av ny parkering med toalett og en rasteplass. Målet er å få etablert en parkering bort fra kulturminneområdet og kanalisere ferdselen både i kulturminneområdet og innover Gjeskedalen på etablerte stier. Parkeringsplassen skal bli et startpunkt for alle stiene som går inn i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret ønsker å sette opp en informasjonstavle ved parkeringsplassen og turskilt som angir turmål i nasjonalparken.

Bilde av nedre del av Gjeska med inntegnet planlagte tilrettelegginger i området.

Vurdering effekt.

Dersom man får gjennomført planlagte tiltak vil området bli mer robust og tåle mer besøk. Vegetasjonen i området består imidlertid av mye lyng og mose, og vil kunne være sårbar dersom ferdselen i området ikke styres til stien. Stien må merkes godt og i enkelte fuktige partier bør det vurderes om det skal legges klopper.

Med de planlagte tiltakene ønsker nasjonalparkstyret å:

- kanalisere ferdsel til turer og attraksjoner utenfor nasjonalparken

- gi besøkende en opplevelse av Ånderdalen nasjonalpark uten nødvendigvis å være innenfor nasjonalparken
- Kanalisere den ferdsel som er innenfor nasjonalparken til områder med stor ferdsel i dag
- skjerme områder med lite ferdsel slik at besøkende som ønsker stillhet og ro har gode turmuligheter
- skjerme områder med verdifulle og sårbare naturtyper
- Skjerme viktige funksjonsområder for viltet og tamrein for økt ferdsel

Kunnskapsgrunnlag

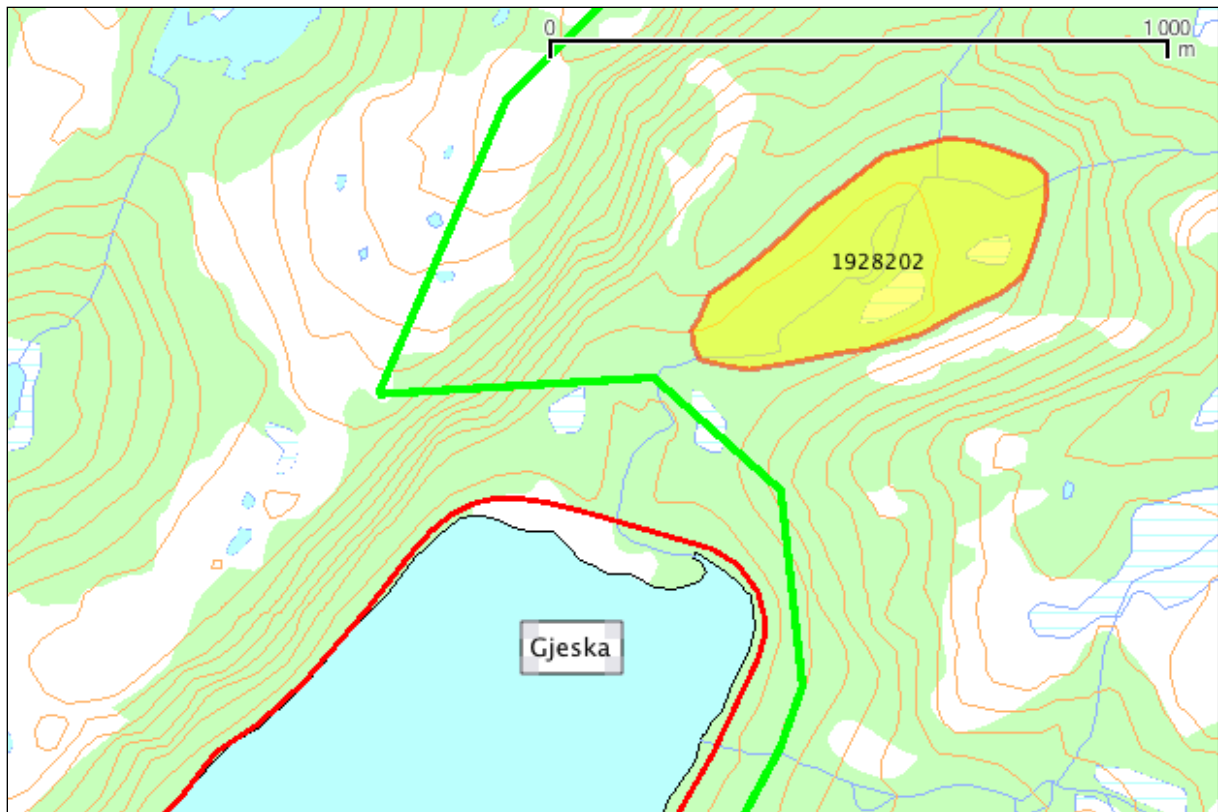
Naturmangfold

Området ble undersøkt av Ingve Birkeland og Gunnar Kristiansen 3.10 2010 i forbindelse med Ecofacts kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa.

Slåttemark av finnskjeggeng/sausvingeleng-utforming (90%) og fossesprøytsone av moserik utforming (10%) . Tresjiktet domineres av bjørk, men med enkelte innslag av gråor, hegg, flere vierarter og rogn langsmed elva. Spesielt i raspåvirkede arealer vest i dalgangen forekommer det mye rogn. Slåttemarken ligger nedenfor Gjeskafossen på begge sider av elva. Den har vært beita av sau etter ca. 1950. Feltsjiktet er dermed relativt åpent, men det har kommet inn mye sølvbunke, og nokså storvokst bjørk og rogn. Den er muligens fortsatt i en tilstand hvor den kan restaureres, men det krever videre undersøkelser. I skråningene er det et godt utviklet busksjikt med vierkratt og einer. Det er plantet noen furu spredt i nedre del av lokaliteten. Feltsjiktet domineres av arter som finnskjegg, rødsvingel, sølvbunke, skogstorkenebb, vendelrot, sløke, småmarimjelle. I området ved fossen er det i tillegg strutseving, sauetelg, hengeving, skogstjerneblom, skogstjerne, og skogarve.

Det forekommer en del død ved av særlig rogn. På læger av rogn ble det blant annet registrert seljekjuka og nettkjuka av mindre vanlige arter. Videre ble det registrert enkelte mer uvanlige ascomyceter som kvistbeger, brun putesopp og ildhavskål på rogn der potensialtet for funn av mer sjeldne ascomyceter ble vurdert som relativt stort.

Mangler data fra sårbarhetsanalysen og skjøtelsesplan slåttemark (Sallir AS) kommer våren 2021.

Gammel slåtte- og beitemark i Gjeskebotn. Gjeskafossen i bakgrunnen . Foto: Ingve Birkeland.

Vilt

Det er registrert en rik fuglefauna i lokaliteten med lirype, rugde, gråtrost, ringtrost, måltrost, rødvingetrost, gjerdesmett, strandsnipe, fossekall, gråsisik, bjørkefink og løvsanger.

Fjellsidene i vest benyttes enkelte år som hekkeområde av dagrovfugler som fjellvåk og tårnfalk.

Kulturminner

I Gjeskobotn (Giska) er det registrert et samisk boplass like utenfor nasjonalparken nede ved sjøen. Boplassen ligger på neset ved munningen av Gjeskelva (ID 27603 i Askeladden). På andre siden av elva er det også registrert ei enkeltstående hustuft (ID 56987). Til boplassen har det også tilhørt utmarksslåtter som ligger i Gjeskadalen.

Reg ID27503

Dette er et intakt samisk boplassmiljø med velbevarte tufter og anlegg med forskjellig alder og funksjon. De vinter om en livsform der fiske og husdyrhold har stått sentralt.

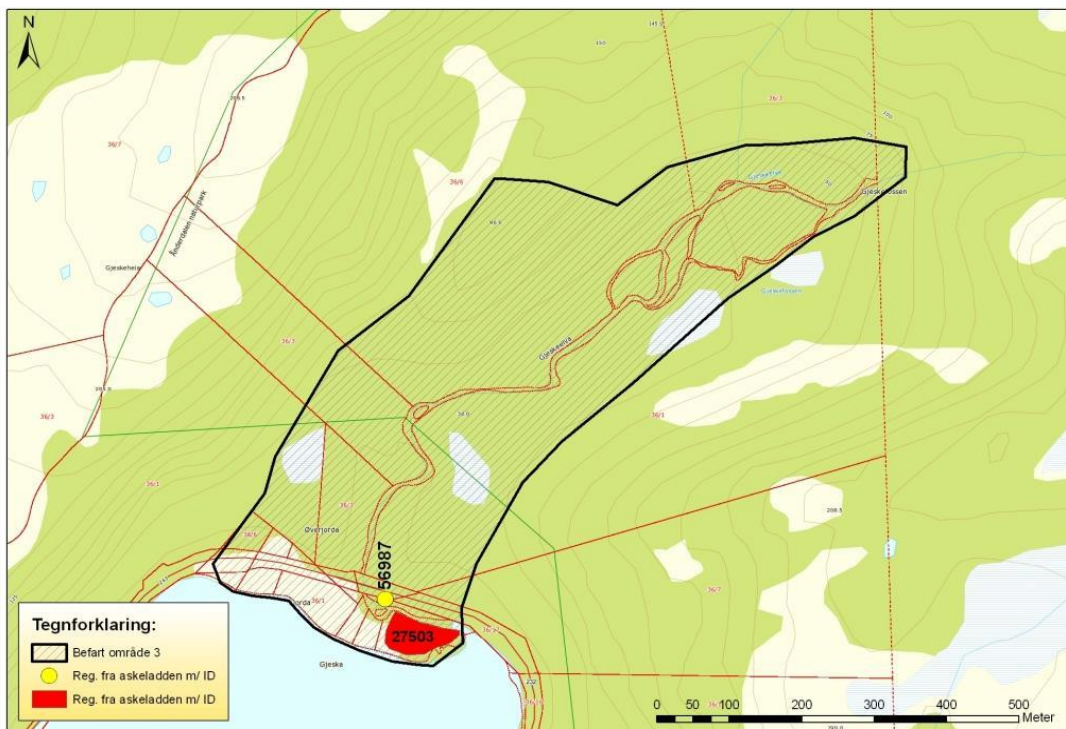
Kulturminnene ligger samlet i et landskap uten nyere bebyggelse og lett tilgjengelig fra vei. Dette gjør dem svært egnet til formidling hvis vegetasjonen holdes nede. Sametinget har meddelt at de er positive til at det etableres en kultursti som kanaliserer ferdselen gjennom kulturminnene. Men de påpeker at den nøyaktige traseen må justeres slik at stien ikke passerer for tett på kulturminnene.

Ytterst på neset og langs fjordbunnen finner vi støene og nausttuftene. Gammetuftene (opprinnelig registrert som hustufter) ligger litt høyere opp på neset og i klynge. Sametingets registreringer viste tydelige og til dels kraftige voller og som lot seg påvise til tross for høy vegetasjon. I feltet er det både registrert tufter med rund/oval form, kvadratiske tufter og lange tufter med skillevegg som vitner om inndeling i boligdel og fjøsdel (fellesgammer). Det er uvist hvor gamle de eldste tuftene er, men plassen skal ha vært bebodd fram til begynnelsen av 1800-tallet. Alle tuftene regnes som automatisk fredet.

Lenger inn på neset finner vi jordbruksspor i form av rydningsrøyser og et vinkelformet steingjerde i en slak helling under et gammelt jorde. Gjerdet kan ha gått rundt en liten åkerlapp (potetåker). Sametinget registrerte ikke kulturminner oppe på flaten, i området som blir benyttet som parkering i dag. De understreket imidlertid at man kan få et annet befaringsresultat i dette området når det er mindre vegetasjon enn da befaringen ble gjennomført.

Avgrensing av kulturminner i Gjeska

Avgrensing av samisk kulturmiljø i Gjeska med registrerte kulturminner

Påvirkning/bruk, trusler:

Det går en sti gjennom lokaliteten, ellers lite påvirkning. Økt ferdsel på eksisterende stier vil kunne føre til vegetasjon slitasje. Teltning og bruk av dødt trevirke utgjør en potensiell trussel. Videre beplantning av gran og furu vil kunne presse ut etablerte arter i området.

Slåttemark er en truet naturtype (CR), (Norsk rødliste for naturtyper 2018, se <https://artsdatabanken.no/rln/2018/76/slaattemark?mode=headless>). Sallir Naturrådgivning AS har gjennomført en kartlegging av slåttemarken i Gjeska og vil levere en skjøtelsesplan for området våren 2021.

Lokaliteten har spesielle kvaliteter som skyldes at det er en god del dødved av rogn med artsrik soppflora og flere uvanlige ascomyseter. Lokaliteten er i et gjengroingsstadium, har et begrenset areal og er litt påvirket av treslagskifte gjennom planting av furu. Samlet vurdering er at lokaliteten er viktig.

Reindrift

Gjeskaområdet ligger i Sør-Senja reinbeitedistriktets beiteområde. Distriktet har helårsbeite på Senja og i Gjeska er følgende årstidsbeiter registrert:

DOK Vinterbeite: Tidlig vinterland (WMS)

DOK Høstvinterbeite: Spredt brukte områder (WMS)

DOK Sommerbeite: Lavereliggende sommerland (WMS)

DOK Vårbeite. Kalvings- og tidlig vårland

Det er markert en flyttlei øst for Gjeska som går helt ned til sjøkanten.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål)

I påvente av skjøtelsesplan for slåttemarken er det ikke planlagt eller gjennomført skjøtsel i området. Generelt så brukes det å anbefale at slåttemark må slås år om annet for å opprettholde naturtypen, og det som er slått må rakes sammen og fjernes. Det må ikke gjødsles. Holdes fri for nye oppslag av busker og trær, og planting unngås. Reinbeite er trolig med på å forsinke gjengroingen i lokaliteten.

Kilder:

Arnesen, G (red). Birkeland, I., Nilsen, K., Kristiansen, G 2011: Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa. Ecofact rapport 84. 47 s + 6 vedlegg

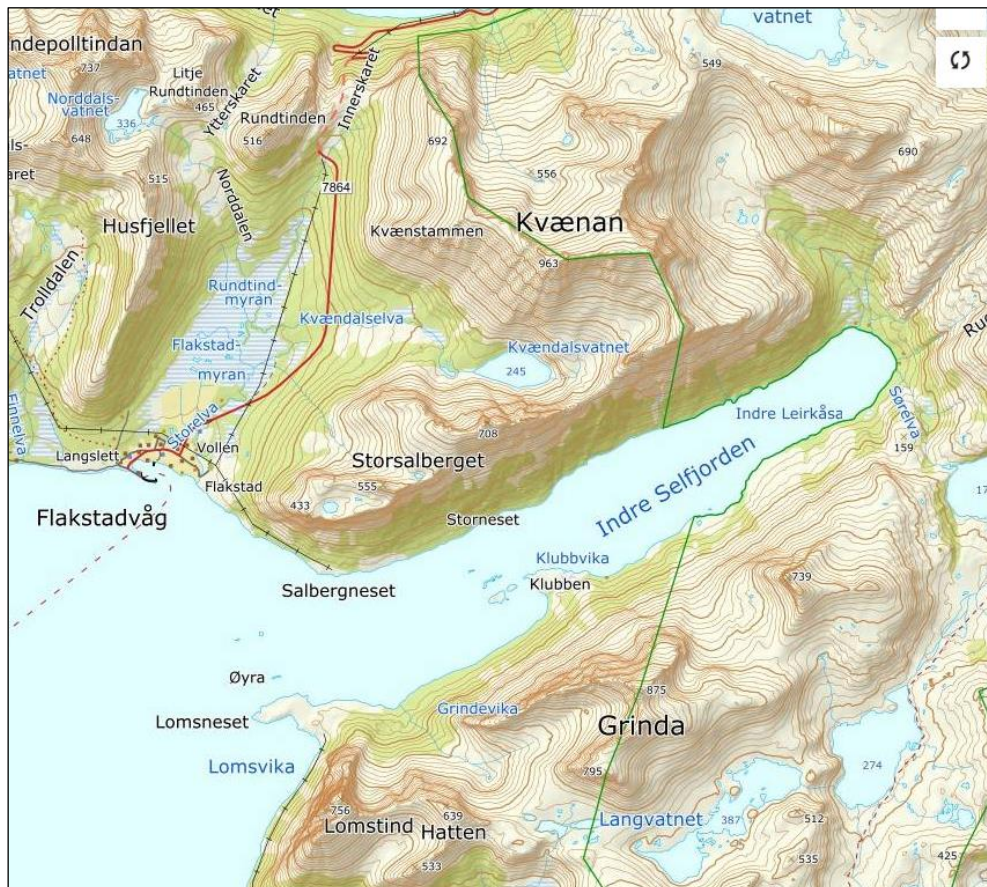
Lokalitetsnr 3 Flagstadvåg

Navn	Flagstadvåg
Funksjon:	Informasjonspunkt
Tilleggstype	Startpunkt
Prosjekteier	Ånderdalen nasjonalparkstyre
Samarbeidspartnere	Midt-Troms friluftsråd, Flakstadvåg grendeutvalg Senja kommune
Status:	I planprosess Inkludert i Ånderdalen nasjonalparkstyrets forvaltningsplan og besøksstrategi.

Lokalisering

Flakstadvåg er et lite lokalsamfunn som ligger ved på vestsiden ytterst i Selfjorden. Fylkesveien 7864 stopper i Flakstadvåg. Det er ingen stier som går fra Flakstadvåg og inn i nasjonalparken. Derimot så er selve Selfjorden en innfallsport for padlere, hyttefolk, jegere og fiskere. De siste årene er det også begynt å bli noe flere besøkende som får båtskys inn til Selfjordbotn og som vandrer inn i nasjonalparken derifra.

Kartutsnitt som viser lokaliseringen av Flakstadvåg i forhold til Selfjorden og Selfjordbotn. Grønn linje markerer nasjonalparkgrensen.

Forvaltningsmål

Besøksforvaltningen til Ånderdalen nasjonalpark skal sikre og ivareta verneverdiene i nasjonalparken. Innenfor denne rammen skal besøksforvaltningen gi gode opplevelser til besøkende, bidra til lokal verdiskaping og forståelse for verneverdiene i Ånderdalen nasjonalpark.

Eksisterende situasjon

Flakstadvåg ligger ved vei enden og reiselivsbedriften Flakstadvåg camping og sjøfiske ligger i bygda. Det er spesielt turister som er interessert i havfiske som benytter seg av camping. Ved forespørsel så bruker campingene å transportere gjester inn til Selfjordbotn med båt. Havpadlere i Midt-Troms har også Selfjorden som turmål. Generelt så er antall besøkende i Selfjorden og Selfjordbotn lavt, men har vært noe økende de siste årene. Ånderdalen nasjonalparkstyre har i samarbeid med Flakstadvåg grendeutvalg gjennomført søppelaksjon i Selfjordbotn flere år.

Planlagte tiltak

Nasjonalparkstyret definerer Flakstadvåg mer som et informasjonspunkt enn en innfallsport til Ånderdalen nasjonalpark. Nasjonalparkstyret ønsker å sette opp en informasjonstavle med en generell informasjon om nasjonalparken ved butikken i Flakstadvåg. Nasjonalparkstyret ønsker ikke å legge til rette for økt ferdsel inn i Selfjorden og Selfjordbotn. Nasjonalparkstyre vil derfor være bevisst på å ikke markedsføre denne delen av nasjonalparken i særlig grad i sosiale media. Nasjonalparkstyret ønsker heller ikke å gjøre noen form for tilrettelegginger i Selfjordbotn. Nasjonalparkstyret ønsker at dette skal være en stille og mer «gjemt» del av nasjonalparken som besøkende kan dra til dersom de ønsker å oppleve alpint kystlandskap og stillhet uten å møte så mye folk.

Effekt av tiltak

De besøkende får informasjon om nasjonalparken

Med de planlagte tiltakene ønsker nasjonalparkstyret å:

- gi besøkende en opplevelse av Ånderdalen nasjonalpark uten nødvendigvis å være innenfor nasjonalparken
- skjerme områder med lite ferdsel slik at besøkende som ønsker stillhet og ro har gode turmuligheter
- skjerme områder med verdifulle og sårbare naturtyper
- Skjerme viktige funksjonsområder for viltet og tamrein for økt ferdsel

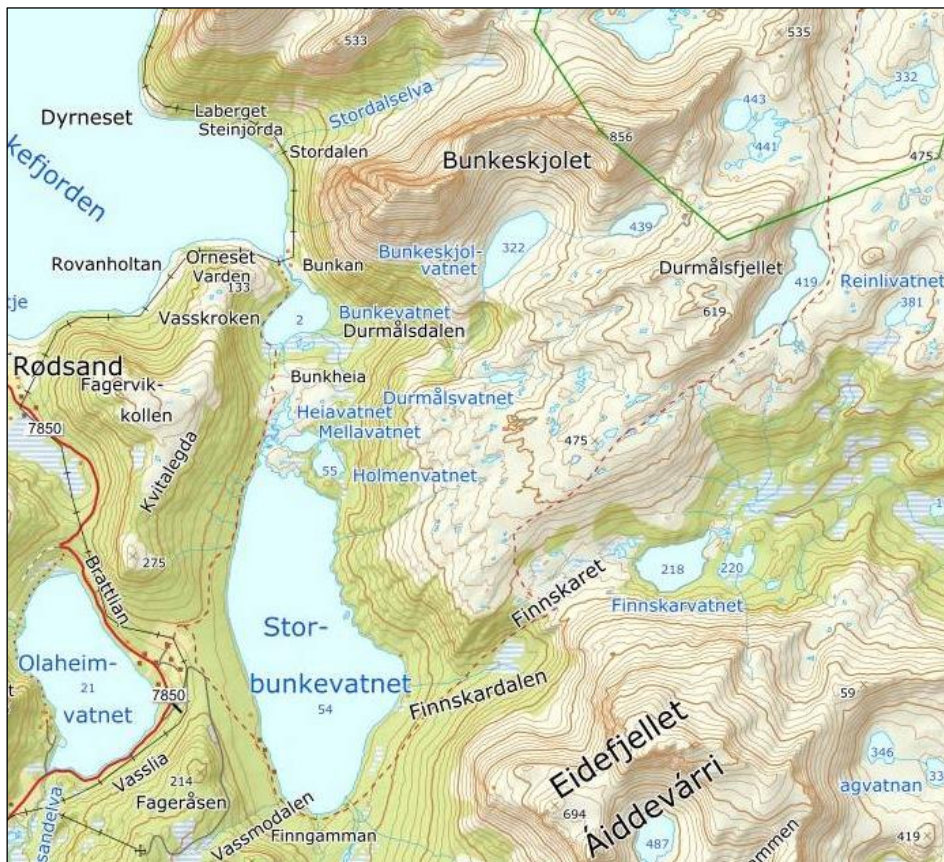
Lokalitetsnr 4 Olaheimen

Navn	Olaheimen
Funksjon:	Informasjonspunkt
Tilleggstype	Startpunkt
Prosjekteier	Ånderdalen nasjonalparkstyre
Samarbeidspartnere	Midt-Troms friluftsråd, Senja turlag, Senja kommune, Statskog SF
Status:	I planprosess Inkludert i Ånderdalen nasjonalparkstyrets forvaltningsplan og besøksstrategi.

Lokalisering

Olaheimen er start/endepunkt for DNT-ruta Senja på langs. Fra parkeringsplassen ved Olaheimvatnet går det en traktorvei opp til sørenden av Stor-bunkevatnet. Stien går videre opp mot Finnskaret og Reinlivatnet hvor man kommer til nasjonalparken sørgrense. Fra parkeringsplassen og inn til nasjonalparkgrensen er det ca. 9 km.

Stiplet linje viser Senja på langs løypen (DNT) fra Olaheimen til nasjonalparkgrensen ved Reinlivatnet. Grønn linje markerer nasjonalparkgrensen.

Forvaltningsmål

Besøksforvaltningen til Ånderdalen nasjonalpark skal sikre og ivareta verneverdiene i nasjonalparken. Innenfor denne rammen skal besøksforvaltningen gi gode opplevelser til besøkende, bidra til lokal verdiskaping og forståelse for verneverdiene i Ånderdalen nasjonalpark.

Besøksstrategi

Ånderdalen nasjonalpark skal nå besøksstrategiens mål gjennom:

- Kanalisere ferdsel til områder som kan tåle høyt ferdselstrykk.
- Utvikle en høy kvalitet på alle møtepunkt mellom besøkende og nasjonalparken.
- Øke informasjonen og synligheten av Ånderdalen nasjonalpark.

Vurdering effekt: Området fra parkeringsplassen og opp til sørenden av Stor-bunkevatnet er robust og tåler mye besøk. I området mellom Storbunkevatnet og Finnskaret går stien gjennom flere fuktige partier og stien er dårlig merket. I dette området bør stien legges om og det bør klopplegges i enkelte delområder. Stien må merkes godt.

Eksisterende situasjon

Området er tilrettelagt med parkeringsplass. Endepunkt-startpunkt i sør for DNT-løypen Senja på langs. Senja turlag har satt opp skiltpekere og har merket stien.

Planlagte tiltak

Ånderdalen nasjonalparkstyre har definert parkeringsplassen ved Olaheimen som et startpunkt. Der ønsker nasjonalparkstyret å sette opp et informasjonsskilt med generell informasjon om nasjonalparken. Sør-bunkevatnet og sandstranden ved Finngammstranden er flotte turmål i seg selv. Disse ligger utenfor nasjonalparken, men har et flott landskap og man kan kikke innover til nasjonalparken. Området er robust og tåler mye besøk. Området kan løftes frem som et fint turmål i randsonen av nasjonalparken.

Vurdering effekt

Dersom man får gjennomført planlagte tiltak vil området bli mer robust og tåle mer besøk. Stien må merkes godt og i enkelte fuktige partier bør det vurderes om det skal legges klopper.

Med de planlagte tiltakene ønsker nasjonalparkstyret å:

- kanalisere ferdsel til turer og attraksjoner utenfor nasjonalparken
- gi besøkende en opplevelse av Ånderdalen nasjonalpark uten nødvendigvis å være innenfor nasjonalparken
- Kanalisere den ferdsel som er innenfor nasjonalparken til områder med stor ferdsel i dag
- skjerme områder med lite ferdsel slik at besøkende som ønsker stillhet og ro har

gode turmuligheter

- skjermte områder med verdifulle og sårbare naturtyper
- Skjermte viktige funksjonsområder for viltet og tamrein for økt ferdsel

Kunnskapsgrunnlag

Naturmangfold:

Traktorveien går gjennom en bjørkeskog med noe innslag av plantet gran. Fra sørenden av Stor-bunkevatnet går stien videre opp til Finnskaret gjennom bjørkeskog med noe innslag av furu, rogn og selje. Deltvegetasjonen har en blåbærutforming som dominerende vegetasjonstype. Det er enkelte partier med bakkemyrer i skrånende terreng. Spredt forekomst av vier langs med myrene i området.

Vilt

Det er registrert fjellrype, lirype, orrfugl, fossefall, gråtrost, rødvingetrost, ringtrost, trepiplerke, løvsanger, gråsisik, fjellvåk og havørn i området. Spesielt bjørkeskogen er rik på spurvefugl om våren og sommeren. Det er leveområde for elg i området.

Reindrift

Området ligger i Sør-Senja reinbeitedistriktets beiteområde. Lenger ned i Kaperdalen er distriktets anlegg hvor de samler reinen om høsten. En del rein trekker opp i de høyereliggende områdene som Kaperdalen om sommeren. Distriktet har helårsbeite på Senja og i området ved Bumannsvatnet og Istind er følgende årstidsbeiter registrert:

- Vårbeite: Okse- og simlebeiteland
- Høstvinterbeite: Spredt brukte områder
- Vinterbeite: Tidlig vinterland
- Høstbeite: Tidlig høstland

I tillegg er det registrert en trekkroute/flyttled i området ved sørenden av Stor-Bunkevatnet og opp mot Finnskaret.

Kulturminner

Området er dårlig kartlagt mhp kulturminner. Ved Finngammsanden i sørenden av Stor-bunkevatnet er det et automatisk fredet samisk kulturminne med gammetufter som er anslått med en alder fra ca. 1850

<https://kulturminnesok.no/minne/?queryString=https://data.kulturminne.no/askeladden/lokalitet/57262>

Påvirkning/bruk, trusler

På østsiden av Stor-Bunkevatnet opp mot Finnskaret går stien i flere fuktige myrpartier hvor det er i ferd med å bli noe slitasje.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det bør legges klopper i de fuktige myrpartiene eventuelt bør man se om stien bør legges om i enkelte områder.

Kilder

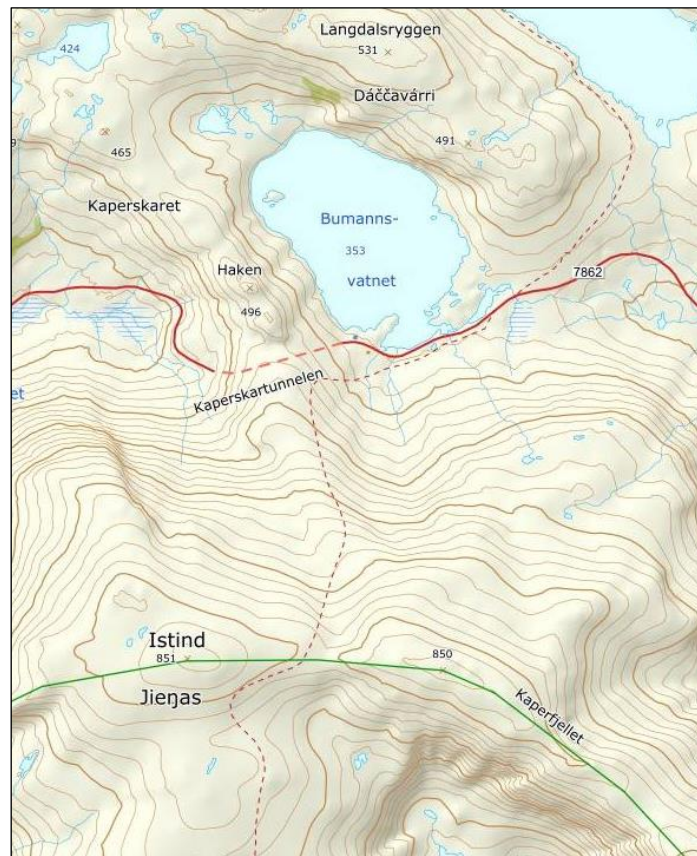
Lokalitetsnr 4 Kaperdalen - Bumannsvatnet

Navn	Kaperdalen - Bumannsvatnet
Funksjon:	Informasjonspunkt
Tilleggstype	Startpunkt
Prosjekteier	Ånderdalen nasjonalparkstyre
Samarbeidspartnere	Midt-Troms friluftsråd, Senja turlag, Senja kommune, Statskog SF
Status:	I planprosess Inkludert i Ånderdalen nasjonalparkstyrets forvaltningsplan og besøksstrategi.

Lokalisering

Ved Bumannsvatnet oppe i Kaperdalen krysser DNT-løypa Senja på langs FV 7862 og går videre opp til Istind og inn i nasjonalparken. Istind og Kaperfjellet markerer nordgrensen for nasjonalparken.

Kartutsnitt av området i Kaperdalen hvor Senja på langs løypen krysser Fv 7862 og hvor det er startpunkt for vandring inn i nasjonalparken. Grønn linje markerer nasjonalparkgrensen.

Forvaltningsmål

Besøksforvaltningen til Ånderdalen nasjonalpark skal sikre og ivareta verneverdiene i nasjonalparken. Innenfor denne rammen skal besøksforvaltningen gi gode opplevelser til besøkende, bidra til lokal verdiskaping og forståelse for verneverdiene i Ånderdalen nasjonalpark.

Besøksstrategi

Ånderdalen nasjonalpark skal nå besøksstrategiens mål gjennom:

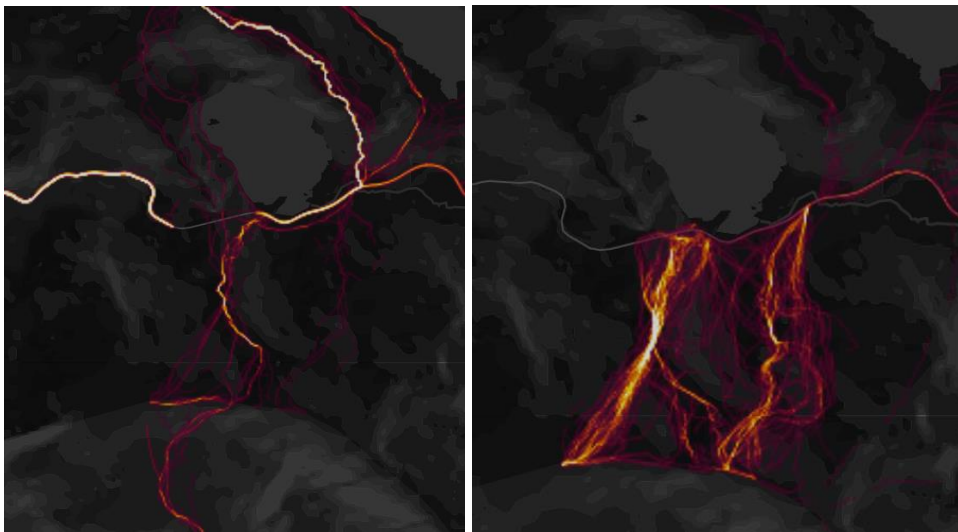
- Kanalisere ferdsel til områder som kan tåle høyt ferdselstrykk.
- Utvikle en høy kvalitet på alle møtepunkt mellom besøkende og nasjonalparken.
- Øke informasjonen og synligheten av Ånderdalen nasjonalpark.

Eksisterende situasjon

Området er mye besøkt spesielt på vinter-senvinter av både tilreisende skiturister men også lokale brukere som går på toppturer-randone turer i området. Senja på langs løypen (DNT) krysser Fv 7862 og går videre over Istind og videre sørover til Åndervatnet. Det er etablert parkeringsplass på begge sider av veien der hvor stien krysser veien. Det har tidligere stått en informasjonstavle og skiltpekere ved den ene parkeringsplassen. Disse har over tid blitt ødelagt av brøyting, vær og vind. «Ut i Torsken» er et folkehelseiltak hvor flere turmål er blitt merket i den tidligere kommunen Torsken. Istind har i flere år vært et turmål i regi av «Ut i Torsken».

Besøkstall (Strava)

Det er ikke gjennomført noen form for besøkstelling i området. Men ved å se på Global Strava Heatmap kan man få et bilde av ferdselen om sommeren og vinteren. Området brukes mest om vinteren, men ferdselen går kun opp til toppen av Istind og Kaperfjellet og i liten (ingen) grad inn i nasjonalparken. Om sommeren er det flere som går videre inn i nasjonalparken.

Utsnitt av data fra Global Strava Heatmap sommer (tv) og vinter (th). Fargen viser graden av bruk fra lav frekvens (lilla) til høy frekvens (lys gul).

Planlagte tiltak

Ånderdalen nasjonalparkstyre har definert området sør for Fv 7862 for et informasjonspunkt og startpunkt. Nasjonalparkstyret ønsker å etablere en rasteplass ca. 100 meter fra veien hvor det etableres en enkel rasteplass med bord og benker samt at det settes opp en informasjonstavle med generell informasjon om nasjonalparken. I tillegg vurderes området egnet til å sette opp et portalskilt med Istind i bakgrunnen. Det er også ønskelig at stien fra startpunktet og over Istind merkes bedre da flere har gitt tilbakemelding om at det er noe usikkerhet hvor stien går i enkelte partier.

Effekt av tiltak

Dersom man får gjennomført planlagte tiltak vil området bli mer robust og tåle mer besøk. Vegetasjonen i området består imidlertid av mye lyng og mose, og vil kunne være sårbar dersom ferdselen i området ikke styres til stien. Stien må merkes godt.

Med de planlagte tiltakene ønsker nasjonalparkstyret å:

- kanalisere ferdsel til turer og attraksjoner utenfor nasjonalparken
- gi besøkende en opplevelse av Ånderdalen nasjonalpark uten nødvendigvis å være innenfor nasjonalparken
- Kanalisere den ferdsel som er innenfor nasjonalparken til områder med stor ferdsel i dag
- skjerme områder med lite ferdsel slik at besøkende som ønsker stillhet og ro har gode turmuligheter
- skjerme områder med verdifulle og sårbare naturtyper
- Skjerme viktige funksjonsområder for viltet og tamrein for økt ferdsel

Kunnskapsgrunnlag

Naturmangfold

Lokaliteten ligger over tregrensa og har et typisk fjellpreg med mye blankskurt fjell med frostmark og rabbevegatsjon med arter som rabbesiv, heigråmose og ulike lavarter. Enkelte områder er det områder med grasmark og lyngvegetasjon med dominerende arter som finnskjegg, krekling, blåbær og blokkebær. I snøleiene er det lite vegetasjon men de domineres av ulike mose og lavarter.

Vilt

Området er et populært område for småviltjakt og da spesielt etter lirype, fjellrype og hare. I enkelte år hekker fjellvåken i området og området brukes også som jaktområde for både kongeørn og jaktfalk. Det er flere observasjoner av snøugle i Kaperdalen, men den er aldri registret hekkende i området.

Reindrift

Området ligger i Sør-Senja reinbeitedistriktets beiteområde. Lenger ned i Kaperdalen er distriktets anlegg hvor de samler reinen om høsten. En del rein trekker opp i de høyereliggende områdene som Kaperdalen om sommeren. Distriktet har helårsbeite på Senja og i området ved Bumannsvatnet og Istind er følgende årstidsbeiter registrert:

- Vinterbeite: Tidlig vinterland
- Høstvinterbeite: Spredt brukte områder
- Høstbeite: Parringsland
- Sommerbeite: Lavereliggende sommerland
- Vårbeite: Okse- og simlebeitel

I tillegg er det registrert flere trekkruiter/flyttleder i området. Dette gjenspeiler viktigheten Kaperdalen har som samlingsområde for distriktet, spesielt om høsten.

Kulturminner

Det foreligger ikke registreringer av viktige kulturminner i området hvor nasjonalparkstyret planlegger å etablere startpunktet.

Påvirkning/bruk, trusler

Det går en sti gjennom lokaliteten, ellers lite påvirkning. Det er viktig at stien merkes godt slik at man kanalisere ferdsele i området. Det er ikke registrert noe slitasje i området.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål)

Det er ikke behov for noe skjøtsel i området. Hoveddelen av ferdsele foregår på vinteren, våren og sommeren. Ferdsele i området vurderes ikke som et problem for reindriften i området. Det bør informeres om at tamrein beiter i området og at man viser hensyn og holder hunder i bånd.

Kilder

Valg av informasjonspunkt til Ånderdalen nasjonalpark

Informasjonspunktet har som formål å formidle helhetlig utendørs informasjon om nasjonalparken til besøkende. Lokalisering: Informasjonspunkt etableres på steder hvor det er naturlig å stanse. Informasjonstavler alene er sjelden en god nok grunn. Samlokalisering med rasteplassanlegg, ved en veibom, fin utsikt, parkeringsplass eller andre serviceanlegg rettet mot veifarende bør ha prioritet.

Informasjonspunktet forutsetter ikke umiddelbar nærhet til nasjonalparken. Det er informasjonsbehovet og besøksgrunlaget som er førende for lokalisering.

Innhold/tilbud ved informasjonspunkt:

Skilt eller tavler jf. skiltstandard. Omfang og innhold avpasses til stedet og formålet med informasjonspunktet. Dersom det ligger til rette for omfattende informasjon bør det vurderes å supplere anlegget med sitteplasser i tilknytning til skiltene. Ordna trafikale forhold for avkjøring fra hovedvei og biloppstilling forutsettes å eksistere.

Kvalitetskrav:

Samlokalisering med andre aktører forutsetter at merket *Norges nasjonalparker* visuelle profil eller budskap ikke forsimples eller framstår som utydelig. Nasjonalparkstyrets informasjon på tavler jf. skiltstandard skal framstå som samlet, tydelig og stå adskilt fra andre avsendere. De generelle kvalitetskravene for utforming av innfallsporner til Norges nasjonalparker gjelder også for informasjonspunktene.

Ånderdalen nasjonalparkstyre har i arbeidet med besøksstrategien valgt ut hvor informasjonspunktene skal være. Flere av informasjonspunktene må utvikles sammen med flere andre aktører. Senja kommune som en fremtidig nasjonalparkkommune blir en viktig samarbeidspartner. Nasjonalparkstyret har ikke tidfestet når alle informasjonspunktet skal være etablert, da dette må gjøres i samråd med de ulike samarbeidspartnerne for hvert enkelt punkt.

Informasjonspunkt i tilknytning til Ånderdalen nasjonalpark

Sázžá Senja naturhus & museum

Naturlig med generell informasjon om Ånderdalen nasjonalpark. Verneområdekart med utvalgte stier markert slik at man kan se hvor man kan kjøre dersom man ønsker å besøke området.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har også definert Sázžá Senja naturhus & museum som et informasjonspunkt og det etablert samarbeid om utvikling av informasjonspunktet.

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken. Man ser store deler av nasjonalparken, og det er mye mennesker på gjennomfart.

Finnsnes – Visit Senja region kontorer- turistinformasjon i Kunnskapsparken

Vurdering effekt: Finnsnes er kommunesenteret i Senja kommune. Visit Senja region sitt kontor og turistinformasjon i Kunnskapsparken på Finnsnes ligger like ved Hurtigrute og hurtigbåtanløpet. Det er også bussholdeplass like ved. Dette er et naturlig sted de besøkende vil oppsøke for å få informasjon om reisemål på Senja og Ånderdalen nasjonalpark. Dette er et godt egnet sted for å informere om nasjonalparken.

Fergene

Det er to-tre fergestrekninger som leder til Senja. Informasjon om nasjonalparken på fergene vil nå mange reisende.

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken. Nasjonal turistvei gjør at det er mye mennesker på gjennomfart. Det er også mange skiturister (og andre) som bruker fergene når de skal til Senja. Aktuelle tiltak kan være via skjerm eller plakater, brosjyrer.

Botnhamn

Informasjonspunkt på fergeleie. Naturlig med generell informasjon om Ånderdalen og Sázzá Senja naturhus & museum. Verneområdekart med utvalgte stier markert

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken.

Gryllefjord

Informasjonspunkt på fergeleie. Naturlig med generell informasjon om Ånderdalen og Sázzá Senja naturhus & museum. Verneområdekart med utvalgte stier markert

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken.

Skrolsvik

Informasjonspunkt på fergeleie/hurtigbåtanløp. Naturlig med generell informasjon om Ånderdalen og Sázzá Senja naturhus & museum. Verneområdekart med utvalgte stier markert

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken.

Jokerbutikken Stonglandseidet

Stonglandseidet er et lokalsamfunn/tettsted sør for nasjonalparken. Butikken brukes også mye av mange av hyttefolkene og tilreisende til området. Naturlig med generell informasjon om Ånderdalen og Sázzá Senja naturhus & museum. Verneområdekart med utvalgte stier markert.

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken.

Infopunkt ved sentrale knutepunkt i Midt-Troms

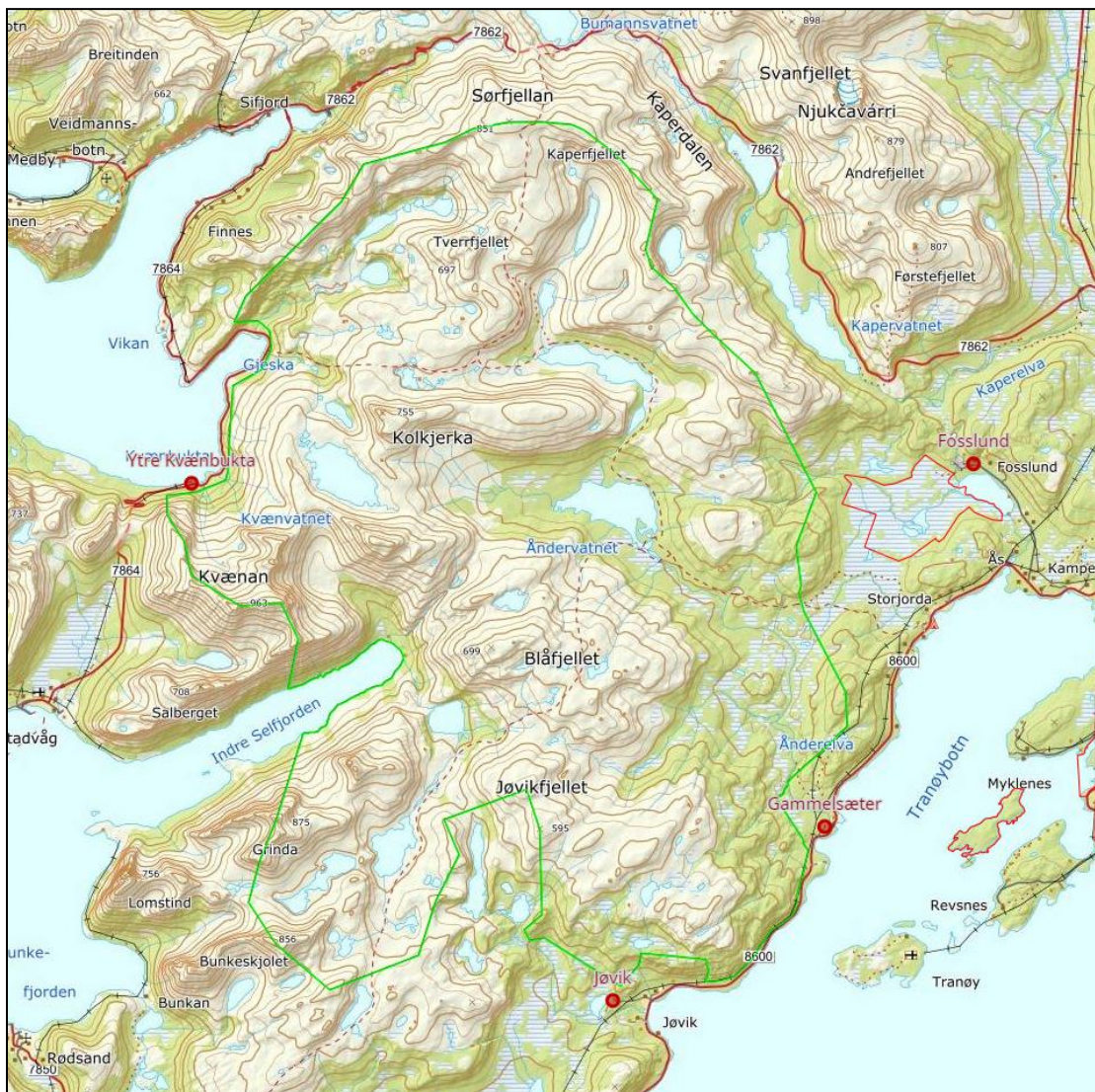
Regionrådet i Midt-Troms har utarbeidet infopunkt med informasjonstavler med qr-koder.

Disse Infopunktene skal stå på sentrale knutepunkt i Midt-Troms og er en del av regionrådets arbeid med bærekraftig besøksforvaltning. Nå man leser qr-kodene skal man få oppdatert informasjon om reisemål, reiselivsvaktører i regionen. Her vil også informasjon om nasjonalparkene i Midt-Troms være tilgjengelig.

Vurdering effekt: Et godt egnet sted å informere om nasjonalparken.

Etablerte startpunkt og stier som ikke tas inn i besøksstrategien som satsingsområder.

Dette er områder med svært begrenset bruk og som i all hovedsak kun brukes av lokalbefolkningen. Unntaket er Kvænan som er et veldig populært toppurtmål spesielt for rondoene i perioden februar-juni. Det er ikke merka eller tilrettelagte stier i områdene. Felles for områdene er at de også ligger i nærheten av sårbare områder som nasjonalparkstyret ønsker å skjerme og ikke vil legge til rette for økt bruk.

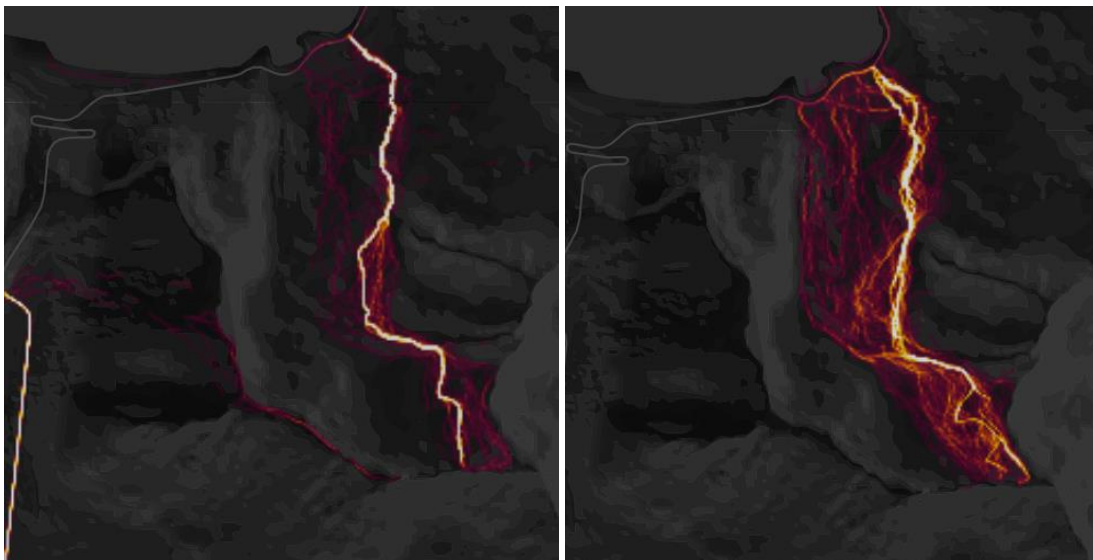
Områder med startpunkt og stier som ikke er tatt inn i besøksstrategien

Ytre Kvænbukta- Kvænan

Kvænan er det høyeste fjellet i nasjonalparken med sine 963 moh. Kvænan har vært eksponert i nasjonal media flere ganger bla gjennom realityserien 71 grader nord som har vært der to ganger. Kvænan er et populært toppturnmål for randone spesielt på vinteren og utover våren så lenge det er skiforhold. Det er flere utfordringer med den økende ferdselen til Kvænan. Der er ikke noen god parkeringsplass der hvor stien starter. Selve stien går i fuktig skrånende terreng. Den første kilometeren går nedenfor tregrensa og der er det relativt tykt jordsmonn. Når man nærmer seg tregrensa er terrenget bratt og med et grunnlendt jordsmonn kun dekket av krekling lyng og gråheimose. Denne vegetasjonen er sårbar mot tråkk og det har i de siste årene begynt å utvikle seg vegetasjon slitasje på stien. Stien er i ferd med å breie seg ut og det er flere steder utviklet seg vifter. Hovedutfordringen er at hoveddelen av ferdselen foregår når snøen er i ferd med å trekke seg tilbake om våren og det er veldig fuktig i området.

Nasjonalparkstyret har etablert overvåking av stien og vil vurdere om det er mulig å gjennomføre tiltak som gjør stien i stand til å tåle det økende antallet besøkende. Dette må også gjøres i samråd med Senja kommune.

Det er ikke gjennomført noen besøkskartlegging i området. Bruk av Global Strava heatmap hvor en sorterer på vinter (ski) og sommer bruk viser noe av omfanget og hvor ferdselen går.

Data hentet fra Global Strava Heatmap på stien fra Kvænbukta til toppen av Kvænan, med sommerbruk (tv) og vinterbruk (th). Fargen viser graden av bruk fra lav frekvens (lilla) til høy frekvens (lys gul).

Gammelseter

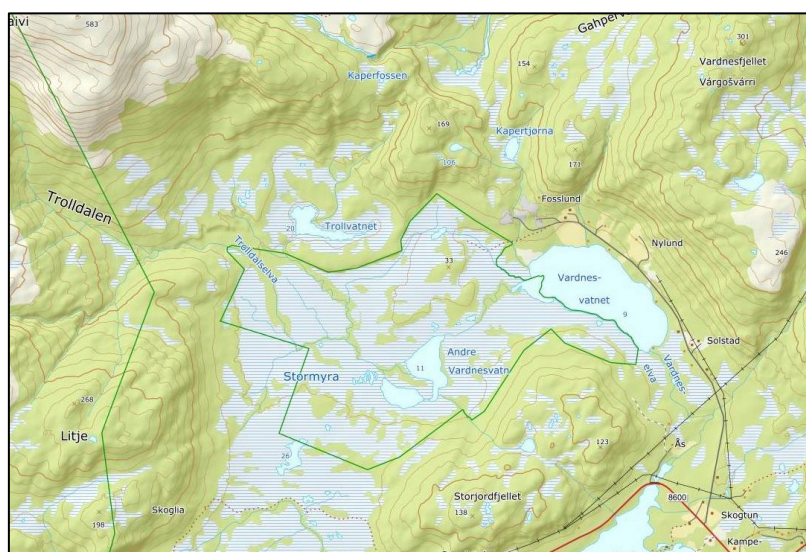
På sørsiden av utløpet av Ånderelva er det tidligere etablert et parkeringsområde som benyttes som et fri camp område og som også er startpunkt for laksefiskerne i Ånderelva. Det er etablert toaletter der som nå er i en dårlig forfatning. Området bærer preg av å være mye brukt og er slitt.

Fra fricampområdet går det sti opp langs Ånderelva. Denne stien blir all hovedsak brukt av laksefiskere. Tranøybotn og omegn jeger og fiskerforening forvalter elva på vegne av Statskog SF. De har satt opp to gapahuker langs elva og oppe ved laksetrappa er det satt opp en overvåkings bu med utstyr til videoovervåking av oppvandringen av anadrom fisk i elva. Stien fra startpunktet og opp langs Ånderelva går gjennom fuktig og slitasjesvak vegetasjon. Stien er flere steder veldig opptråkket med mye gjørme. Stien inn i nasjonalparken er mindre brukt og mindre slitt en det som er tilfelle i de nedre delene ved elva.

Nasjonalparkstyret ønsker ikke å fremheve dette området i besøksstrategien for nasjonalparken. Nasjonalparkstyret ønsker å gjøre området i stand til å tåle dagens bruk men ønsker ikke økt ferdsel i området. Økt ferdsel vil føre til økt slitasje i området og dette vil igjen kunne føre til økte investeringsbehov til tilretteleggingstiltak som klopplegging.

Fosslund

Ved enden av veien ved Fosslund er det et grustak. Fra grustaket går det en sti et stykke innover i Vardnes naturreservat og mot Tredje Vardnesvann (Trollvatnet). Stien går delvis i furuskog med blåbærlyng og myrdrag. Den går også over en markant morenerygg før det hovedsakelig går vider innover myrene. Dette området bruke i all hovedsak av lokale brukere, spesielt elgjegere om høsten. Nasjonalparkstyret ønsker ikke å legge til rette for økt ferdsel i dette området. Det skyldes at området går i fuktig myrlendt område samt at Trolldalen er et svært viktig viltområde i nasjonalparken som nasjonalparkstyret ønsker å skjerme.

Kartutsnitt av områdene ved Fosslund og innover mot Vardnesmyra naturreservat og Ånderdalen nasjonalpark.

Jøvika

Jøvika ligger i den sørøstre randsonen av nasjonalparken. Det går en vei opp fra fylkesveien opp til Litjevatnet hvor det er noen hytter. Fra Litjevatnet går det sti opp mot Storelvvatnet hvor man kan vandre videre inn i nasjonalparken. De siste årene har det vært storstilt utbygging og aktivitet av bla Salmars smoltefisk anlegg nede ved sjøen og Kromma steinuttak er etablert i området. Nasjonalparkstyret har vurdert at dette er et område som man ikke ønsker å løfte frem i besøksstrategien og begrunner dette med at området i hovedsak kun brukes av lokalbefolkningen og det i en svært begrenset grad. Området er ikke et naturlig startpunkt for ferdsel inn i nasjonalparken.

Åpne buer og gammer i Ånderdalen nasjonalpark og i randsonen

Det er få hytter og gammer i Ånderdalen nasjonalpark. Det er to private hytter ved vestenden av Sør-Kapervatnet og det er fire private hytter i Selfjordbotn. De private hyttene blir ikke beskrevet ytterligere i dette dokumentet men blir beskrevet i et vedlegg til forvaltningsplanen for Ånderdalen nasjonalpark.

Ved Åndervatnet har Statskog SF to åpne buer, Ånderbu og Åndergammen. Ved Selfjordvatnet har lokalbefolkningen bygget en gamle (Selfjorddammen) før området ble innlemmet i nasjonalparken. I Kolkjerkdalen ligger det en liten gamle som ble bygget av lokalbefolkningen før området ble innlemmet i nasjonalparken. I randsonen i sørøst har Statskog Storelvvatngammen.

I arbeidet med besøksstrategien for Ånderdalen nasjonalpark har nasjonalparkstyret ønsket å få etablert en dialog med brukerne av gammene og få gjennomført en tilstandsvurdering av gammene. Tilstandsvurderingen skal danne et grunnlag som nasjonalparkstyret, brukerne (eierne) og grunneierne kan legge til grunn når man skal diskutere videre bruk og drift. Det vil bli gjennomført befaringsav gammene sommeren 2021.

Gammer og åpne buer i Ånderdalen nasjonalpark og i randsonen av nasjonalparken. Grønn linje markerer nasjonalparkgrensen.

Kolkjerkgammen

Lokalisering: Gammen ligger oppe i Kolkjerkdalen ved et lite navnløst tjern. Gammen ligger i bjørkeskogen ved foten av fjellet Kolkjerka.

Kartreferanse:

N: 7683254 Ø: 586070 H: 180 m.o.h

Eiendomsinformasjon:

Eier av gammen: Det er ingen formell eier av gammen.

Bruksnavn: Gårdnr: 436 Bruksnr: 53

Grunneiere:

Hansen Lars Hugo Andel:1/3 (18/45) Adresse: Postboks 5753 Tomasjord, 9287 Tromsø

Halse Lillian Jorun K Andel: 1/3 (18/45) Adresse: Odins veg 11, 9019 Tromsø

Polanscak Karin Alice E (d) ikke foretatt skifte Andel 1/3 (9/45)

Historik

Gammen ble bygget i 1985/1986 av brødrene Lei Hansen (d), Svein Hansen og Leon Hansen. I tillegg var Bjørnar Aronsen (d), Roger Aronsen og Per Harald Hansen med å bygde gammen.

Bruk

Gammen ble bygget til bruk under jakt og fiske. Gammen har vært lite brukt de siste årene. Tore Hansen har brukt gammen en del og også hatt noe vedlikehold. Tore er sønn av Leif Hansen som var med å bygde gammen.

Tilstand:

Noe forfalt, men kan ennå brukes til skjul ved dårlig vær og enkel overnatting.

Plan

Ikke i matrikkelkart

Bilde av Kolkjerkgammen Foto: Hans Peder Pedersen

Åndergammen

Lokalisering

Åndergammen ligger på sørsiden av Åndervatnet. Der Senja på langs stien begynner stigningen mot Blåfjellet kommer det ned en bekk. Der må man ta en avstikker fra stien og krysse bekken og følge rødmerking inn til gammen som ligger på en liten høyde mellom de to bekkene som kommer ned fra Blåfjellet. Gammen ligger ca. 300 meter fra vannkanten til Åndervatnet. Åndergammen ligger ca. 1 km fra Ånderbu.

Kartreferanse:

N: 7680078 Ø: 591231 H: 124 m.o.h.

Eiendomsinformasjon:

Eier av gammen: Statskog SF

Bruksnavn: Tranøy prestegård Gårdnr: 218 Bruksnr: 1
Grunneier: Statskog SF Andel:1/1 Adresse: Postboks 63, Namsos 7801

Historikk

Det har vært en gamle ved denne lokaliteten siden begynnelsen av 1900-tallet. Trolig har det stått gamle der før dette også. Lokalbefolkningen i Tranøybotn har tidligere blitt bygget opp på ny gamle flere ganger etter brann og forfall. Dagens gamle ble restaurert av Statskog SF i 2014. Arbeidet ble utført av Espen Prestbakmo og Bjørn Svantesson.

Bruk

Tidligere var det i stor grad kun lokalbefolkningen som brukte gammen som base til jakt og fiske i Ånderdalen. Gammen har fått økt bruk etter at den ble restaurert i 2014.

Tilstand

Tilstanden er god, men det kreves årlig vedlikehold av torva. Den siger og det må fylles på med ny.

Plan

Den er ikke i matrikelkart.

<https://www.statskog.no/hytter-og-friluftsliv/hytter-koier-og-aremal/vis-9849>

Åndergammen etter restaurering i 2014. Foto: Ingve Birkeland.

Ånderbu

Lokalisering

Ånderbu ligger ved vannkanten i den sørøstre delen av Åndervatnet. Fra parkeringsplassen i Tranøybotn er det ca. 6 km opp til hytta. Det går en mye brukt sti opp Ånderbu og Åndervatnet.

<https://www.statskog.no/hytter-og-friluftsliv/hytter-koier-og-aremal/vis-9848>

Kartreferanse:

N: 7680136 Ø: 592259 H: 105 m.o.h.

Eiendomsinformasjon:

Eier av gammen: Statskog SF

Bruksnavn: Tranøy prestegård Gårdnr: 218 Bruksnr: 1

Grunneier: Statskog SF Andel:1/1 Adresse: Postboks 63, Namsos 7801

Historikk og bruk

Ånderbu ble bygget i 2014 av Statskog SF. Et gammelt naust som stod på samme sted ble revet i 2013.

Tilstand

God

Plan

Den er ikke i matrikelkart.

Utfordringer

Det er etablert et vedskjul ved bua. Statskog SF (Fjelltjenesten) transporterer ved til bua om vinteren hvert år.

Oppsynet (Fjelltjenesten) overvåker hvorvidt søppel er et problem i nasjonalparken.

Tilbakemeldingene fra Fjelltjenesten er at søppel ikke er et problem i nasjonalparken og at brukerne er flinke til å ta med seg søppelet hjem.

Ånderbu. Foto Kjetil Letto (Fjelltjenesten)

Selfjordvatngammen

Lokalisering

Gammen ligger skjult på østsiden av Selfjordvatnet oppe i ei steinur og er ikke synlig i terrenget før du står helt nær. DNT-løypa går lenger øst for gammen og ligger høyere i terrenget. Det går ingen synlige stier inn til gammen.

Kartreferanse:

Nord: 7676959 Øst: 588806

Eiendomsforhold:

Eier: Det er ingen formell eiere av gammen. Gammen ble bygget av en vennegjeng og har oppgjennom året blitt tatt vare på/restaurert av brukerne.

To av brukerne som har sagt seg villig til å bidra med informasjon og eventuelt samarbeide med å ivareta gammen:

Johnny Skoglund, Skrolsvikveien 1791 9392 Stonglandseidet

Tlfnr: 99159470 e-post: joskogl2@online.no

Torbjørn Lorentsen, Tortenlia 24, 9303 Silsand

Tlfnr: 97623064 e-post:

Bruksnavn: HjellnesetGårdnr: 245 Bruksnr: 8

Grunneier: WENBERG ANNE LISE Andel:1/1

Adresse: FEMUNDSVEIEN 281, RØROS 7375

Historikk

Gammen ble etablert ved Selfjordvatnet tidlig på 1980- tallet (1981). Da var det folk fra Senjaregionen som brukte områdene til jakt og fiske som etablerte gammen som ei åpen bu. Det var da snakket med grunneierne i området og de hadde ingen innvendinger mot at gammen ble etablert.

Gammen ligger i Ånderdalen nasjonalpark. I 2004 ble Ånderdalen nasjonalpark utvidet og områdene sør for Blåfjellet mot Finnskaret ble innlemmet i nasjonalparken.

Bruk

Selfjordgammen er en jakt og fiksegamme og er bygget av lokalbefolkningen og brukes i hovedsak av dem. Selfjordgammen har kun vært et turmål for et begrenset antall brukere av nasjonalparken. Det er relativt få som vet om gammen og lokaliseringen og kan beskrivet som en godt bevart hemmelighet.

Tilstand

Noe forfallen men brukbar stand til overnatting.

Plan

Gammen er ikke i matrikelkart.

Gammen er beskrevet i forvaltningsplanen og besøksstrategien til Ånderdalen nasjonalpark som er utarbeidet av nasjonalparkstyret.

Dokumentert i SNO verneområdelogg 8.8.2017 av Kjetil Letto Fjelltjenesten.

Utfordringer

Iht verneforskriften er det kun lov til en skånsom bruk av bjørk til brensel. Det er ikke lov til å gjennomføre vedhogst i området. Av brukerne er det meldt inn et ønske om å ha samme åpning for vedhogst som der beskrevet for Åndergammen i verneforskriften. Dette vil nasjonalparkstyret vurdere i arbeidet med forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Utenfor gammen er det ryddig og ingen søppel. Det er en del søppel inne i selve gammen.

Bilder av Selfjordgammen tatt av Kjetil Letto Fjelltjenesten august 2018..

Storelvvatngammen (Storvasselvgammen?)

Mangler informasjon

Lokalisering:

Ligger på Østsiden av Storelvvatnet, nordvest for Jøvika.

Kartreferanse:

N: 7673403 Ø: 590075 H: 251 m.o.h.

Eiendomsinformasjon:

Eier av gammen: Statskog SF

Bruksnavn: Tranøy prestegård Gårdnr: 218 Bruksnr: 1

Grunneier: Statskog SF Andel:1/1 Adresse: Postboks 63, Namsos 7801

Historikk:

Bruk

Tilstand

Plan

Ikke i matrikkelkart

Bilder:

